

Kysely huoltajille tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta Jämsän varhaiskasvatuksessa – koonti vastauksista, 22.11.2023

Kysely toteutettiin Webropolin kautta lokakuussa 2023

Vastaajia yhteensä 142.

	n	Prosentti
Juokslahden päiväkoti	7	4,9%
Kaipolan päiväkoti	13	9,2%
Palomäen päiväkoti	11	7,7%
Puukilan päiväkoti	23	16,2%
Viiskulman päiväkoti	13	9,2%
Hallin päiväkoti	7	4,9%
Jokivarren päiväkoti	30	21,1%
Länkipohjan päiväkoti	3	2,1%
Koivulinnan päiväkoti	19	13,4%
Korven koulun esiopetusryhmät	5	3,5%
Kotilo	2	1,4%
Peiponpesä	4	2,8%
Palomäen, keskustan ja Kaipolan alueen perhepäivähoito	6	4,2%
Jämsänkosken alueen perhepäivähoito	4	2,8%

Huoltajilta kysyttiin lapsen varhaiskasvatuspaikkaa sekä neljä avointa kysymystä.

1. Miten sinut ja lapsesi otetaan aamuisin vastaan? (vastaajia 142)

Suurin osa vastaajista (95,8 %) kertoi vastaanoton olevan aamuisin iloinen, lämmin ja ystävällinen. Muutamissa vastauksissa (4,2 %) tuotiin esiin, että henkilökunta ei tervehti aamuisin tai suhtautuu muutoin välinpitämättömästi.

“Kaikki työntekijät muistakin ryhmistä tervehtivät ja toivottavat hyvää huomenta niin lapselle kun vanhemmallekin jo ulkona. Ryhmässä lapsi otetaan vastaan iloisesti ja lapsi onkin mukava jättää hoitopaikkaan.”

“Todella lämpimästi ja iloisesti. Mukava aina tuoda lapsi hoitoon ja jättää täysin turvallisin mielin. Luotto on 100%. “

“Ei oikeastaan oteta vastaan. Muitten lasten kohdalla totuin siihen, että yleensä joku päiväkodin työntekijä oli eteisessä lapsia vastassa ja ohjaamassa aamupalalle, mutta tänä syksynä sitä ei jostain syystä ole ollut. Useimpina aamuina joku huikkaa huomenia toisesta huoneesta, mutta eivät kumminkaan ole eteisen puolella. En tiedä onko tämä välttämätöntä, mutta toki välillä olisi kiva vaihtaa sana vaikka lapsen ulkopukeutumisesta. Toki jos on kovin tärkeää asiaa, niin sitten käyn jollekin toiseen huoneeseen sanomassa asiani, mutta vähemmän tärkeät/oleelliset jää sanomatta, kun usein siellä on joku juttu menossa lasten kanssa niin en viitsi mennä häiritsemään.”

“Aamuisin aikuinen on eteinen/ryhmätila akselilla saatavilla, jotta saadaan mahdolliset päivään vaikuttavat kuulumiset vaihdettua heti aamusta. Aina toivotetaan hyvää huomenta sekä lapselle että vanhemmalle, lapsi tulee huomatuksi saapuessaan päiväkotiin aamulla. Tulee olo että lapsi on tervetullut päiväkotiin ja häntä on odotettu saapuvaksi.”

“Hyvin. Pidän siitä että hoitaja huomioi lapsen jollakin tapaa selkeästi, kun hoitoon tullaan. Pidän myös siitä, että kun hoitaja on läsnä lapsen saapuessa, on minun helppo kertoa/kysyä, jos jotain on mielessä. Koen kuitenkin, että kesän 2023 jälkeen tulleiden työntekijä vaihdosten myötä, aamujen vastaanotto ei ole niin huomiovaa kuin viime vuonna.”

2. Mitä mieltä olet väittämästä: “On olemassa tyttöjen leikkejä ja poikien leikkejä”? **(vastaajia 141)**

Suuri osa huoltajista oli sitä mieltä, että väittäjä on vanhentunut käsite, ja kaikki leikit ovat sallittuja kaikille. Useiden huoltajien mielestä leikkeihin osallistutaan lapsen omien mielenkiinnonkohteiden mukaan, jolloin sukupuolen ei nähty ohjaavan leikin valintaa. Monet huoltajat kertoivat puhuvansa edelleen tyttöjen ja poikien leikeistä, ja muutamissa vastauksissa mainittiin tyttöjen leikkien olevan rauhallisia nukkeleikkejä ja poikien leikkien puolestaan riehakkaampia autoleikkejä. Osa vastaajista mainitsi tiettyjen leikkien vetävän luonnostaan puoleensa tietyn sukupuolen edustajia.

Vastauksista ilmeni, että sukupuoleen liittyvät käsitteet hämmensivät osaa huoltajista. Joissain vastauksissa pohdittiin sitä, saako lapsia enää sanoa tytöiksi ja pojiksi, vai ovatko he kenties henkilöitä. Lisäksi jotkut pohtivat sitä, miten tasa-arvo ja sukupuolisensitiivisyys näyttäytyvät varhaiskasvatuksessa. Selvensimme tätä asiaa huoltajille lähetetyssä koosteessa. Selitimme eron sukupuolineutraaliuden ja sukupuolisensitiivisyyden välille: sukupuoli häivyttävä ajattelutapa on sukupuolineutraaliutta, kun taas sukupuolisensitiivisessä kasvatuksessa sukupuoli otetaan huomioon. Varhaiskasvatuksessa puhutaan edelleen tytöistä ja pojista, mutta lapsi kohdataan aina omana persoonanaan ilman sukupuoleen liittyviä oletuksia.

“Pitää paikkansa, että on kumpaakin sukupuolta todennäköisemmin kiinnostavat leikit, mutta ristiin saa ja pitää leikkiä, jotta lapset oppivat että saa itse päättää mistä pitää. Ja pitää hyväksyä muut sellaisina kuin he ovat.”

“Kyllähän lapset menevät leikkeihin mukaan sukupuoleen katsomatta. En näe sitä millään tavalla poissulkevana sanontana, vaikka tytöt leikkisi poikien leikkejä tai toisin päin. En koe sitä pahana, varsinkaan jos lapselta ei kielletä jotain leikkiä siksi, että olisi vain poikien tai vain tyttöjen leikki.”

“Tytöt ja pojat voivat leikkiä mitä tahansa leikkejä sukupuolesta riippumatta, mutta usein se vain on niin, että tytöt pitävät luonnostaan enemmän esim. nukkeleikeistä ja pojat autoleikeistä.”

“Mielestäni ei pidä paikkaansa, leikkejä ei tule rajata vain sukupuolen mukaan. Pojat voivat yhtälailla leikkiä koti- tai Barbie-leikkiä siinä missä tytöt autoilla, koneilla ja dinoilla. Tyttöjen ja poikien kuuluu

saada leikkiä myös yhdessä, se rikastuttaa leikkiä. Sekä siinä harjoittuu siihen, että kaikkien kanssa tullaan toimeen. Mielestäni pieni lapsi varhaiskasvatuksessa ei edes osaa rajata ”tyttöjen ja poikien leikkejä/värejä tms”, nämä uskomukset/ajatukset tulee vanhemmilta, isovanhemmilta, lähipiiriltä tai vakan henkilöstöltä ja mahdollisesti iskostetaan lapseen.”

“En usko väittämään. Uskon, että lapset ovat yksilöitä ja heidän kiinnostuksen kohteensa vaihtelevat eikä sukupuoli määritä tätä. Uskon, että lapset jossain määrin omaksuvat väitteen asennetta aikuisten joko suoran tai piiloviestinnän kautta.”

“Olen samaa mieltä, kuten se että yhteiskunnassamme on edustettuina kaksi eri sukupuolta. Suurin osa ihmisistä ymmärtää mitä tarkoittaa poikien ja tyttöjen leikit. Ja se että leikkejä näin nimitämme ei poista sitä mahdollisuutta etteikö pojat voisi leikkiä tyttöjen leikkejä ja päinvastoin. Leikki on leikkiä olipahan se minkälaista tahansa tai kenen leikkimää tahansa. Tärkeintä siinä on se että se rikastuttaa lapsen mielikuvitusta ja kehitystä.”

“Vanhanaikainen väittämä. Toki omien lasten kohdalla olen huomannut, että poika on enemmän kiinnostunut autoleikeistä ja riehumisesta, kun tyttö taas tykkää nukkeleikeistä ja rauhallisemmasta tekemisestä. Molemmat kyllä leikkii silti kaikkia leikkejä.”

3. Mitä mieltä olet väittämästä “Erot perheiden ja varhaiskasvatuksen näkemyksissä vaikeuttavat tasa-arvokasvatusta”? (vastaajia 131)

Suurin osa huoltajista (44,3 %) oli sitä mieltä, ettei näkemyseroja perheiden ja varhaiskasvatuksen välillä ole, eivätkä ne siten vaikeuta tasa-arvokasvatusta. Vajaa kolmasosa huoltajista (26,7 %) puolestaan kertoi näkemyserojen vaikeuttavan tasa-arvokasvatusta. Joissakin vastauksissa mainittiin, että vaikutuksia voi olla etenkin silloin, jos näkemykset poikkeavat toisistaan kovasti. Vuoropuhelua perheiden ja varhaiskasvatuksen välillä pidettiin tärkeänä. Varhaiskasvatuksella nähtiin olevan merkittävä rooli asennekasvattajana myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioissa.

“Olen sitä mieltä, että näkemyseroja varmasti on, mutta avoimella keskustelulla voidaan huomioida sekä perheitä, että myös varhaiskasvatuksen näkökulmaa. Mielestäni jokaisella lapsella pitäisi perheestä tai varhaiskasvatuspaikasta huolimatta olla turvallinen tulla hoitoon ja mahdollisuus yksilöllisyyteen ja omaan ainutlaatuisuuteensa. Kaikki lapset ja perheet ovat kuitenkin erilaisia, mutta yhteistyöhön pitää pystyä.”

“Voi olla näinkin, mutta mikäli perheen näkemykset ovat kovasti opsin hengen ja kaupungin linjauksen vastaiset, niin päiväkodin tasa-arvokasvatuksen merkitys lapsen tulevaisuuden kannalta korostuu mielestäni valtavasti paljon.”

“Joskus varhaiskasvatus ei näe perheen kuormitusta ja mielestäni tästä syntyy joskus haastavia tilanteita. Lisäksi perheissä on erilaisia kulttuureja sen suhteen, mitä pidetään tärkeänä. Aito kiinnostus puolin ja toisin ratkaisisi monta tilannetta.”

“Varhaiskasvatuksen tehtäviin kuuluu yleinen tasa-arvokasvatus. Perheissä voi toki olla omia tasa-arvokäsityksiä. On hyvä käydä rakentavaa vuoropuhelua.”

“Totta. Yhteistyö on haastavampaa, jos näkemykset ovat erilaisia.”

4. Mitä muuta haluat kertoa? (vastaajia 61)

Monissa vastauksissa huoltajat kiittelivät varhaiskasvatuksen henkilökuntaa hyvästä hoidosta sekä ammatillisuudesta. Huoltajien mielestä on turvallista jättää lapsi varhaiskasvatukseen päivän ajaksi. Käsitteissä vaikuttaa olevan vielä epäselvyyttä: monissa vastauksissa tuntuu menevän tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekaisin, kuten myös sukupuolineutraalius ja sukupuolisensitiivisyys.

“Meillä on sujunut varhaiskasvatuksessa kaikki asiat oikein hyvin eikä mitään tasa-arvoa koettelevia tilanteita ole tullut esiin. Meidän lapset ovat saaneet olla omia itsejään hoidossa 😊.”

“Erityisesti, jos kotona opetetaan lapsille "huonoja" ajattelumalleja, olisi jo varhaiskasvatuksessa kiinnitettävä huomiota tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen. En tiedä, kuinka paljon asiaa käsitellään henkilöstön kanssa, mutta yleisesti ottaen teema on monissa työyhteisöissä vasta pikkuhiljaa nostamassa päätään. Valitettavasti kulttuuri muuttuu hitaasti, mutta pitkäjänteisellä työllä saadaan tuloksia.”

“Suuri kiitos kaikille Jämsän varhaiskasvatuksen työntekijöille! Kaikki ovat ammattilaisia, joista näkee, että nauttivat työstään. Koskaan ei ole kiire näkynyt, lapset ovat aiva menneet ilolla hoitoon ja tykkäävät aidosti olla hoidossa. Silloin tietää, että he ovat onnistuneet. Tulee kiitettyä henkilökuntaa liian vähän.”

“Hoitajia vaihtunut liikaa. Pienillä varsinkin pitäisi edes 2–3 samaa hoitajaa pysyä. 2 v itkenyt hyvin usein kesästä asti päiväkodissa. Vaikka nykyiset aikuiset on mukavia, vika ei ole heidän. Vaan esihenkilön joka näitä älyttömiä muutoksia tekee.”

“Kohtuus kaikessa, myös tässä tasa-arvohössötyksessä mitä nykypäivänä tulee joka tuutista.”

“Ihan hyvin” ei kerro yhtään mitään siitä kuinka lapseni päivä on sujunut”

“Olen tyytyväinen siihen miten päiväkodissa otetaan kaikki yksilöllisesti huomioon.”